

Indhold

1. Indledning og sammenfatning
2. Kort om KL's effektmålingsprojekt
3. Hvad er lokal erhvervsfremme?
4. Effekter på nationalt niveau
5. Værdiskabelse i den lokale erhvervsfremme i Frederikshavn Kommune
 - A. Om erhvervsfremme i Frederikshavn Kommune
 - B. Generel erhvervsservice
 - C. Fokuseret erhvervsservice
 - D. Erhvervsudvikling
 - E. Førstartere

Bilag

- Datagrundlag

1. Indledning og hovedresultater

Indledning

Denne rapport kortlægger brugen af lokal erhvervsfremme i Frederikshavn Kommune og den værdi, som Erhvervshus Nord skaber blandt førstartere, iværksættere og etablerede virksomheder.

Rapporten giver således et overblik over, hvordan de lokale erhvervsfremmeydelser påvirker kompetencer, forretningsgrundlag og konkurrenceevne blandt brugerne.

Formålet er at skabe et faktabaseret videngrundlag, som kan anvendes til at videreudvikle og styrke den lokale erhvervsfremme.

Rapporten er baseret på;

- Lister over brugere af lokal erhvervsfremme fremsendt af Erhvervshus Nord.
- Spørgeskemaer udsendt til brugere af lokal erhvervsfremme i perioden januar 2015 til juli 2017.
- Data om brugen af erhvervsfremme på regionalt og nationalt niveau hentet fra forskellige operatører.

Herudover viser rapporten kort hovedresultaterne af en *national* effektmåling af lokal erhvervsfremme, som IRIS Group har gennemført for KL.

Resultaterne opnået i Frederikshavn Kommune holdes gennem rapporten op mod resultaterne i andre kommuner. Dermed får kommunerne et sammenligningsgrundlag, der kan indgå i en vurdering af styrker og svagheder i den lokale erhvervsfremme.

Hovedresultater	
	• Erhvervshus Nord har i perioden jan. 2015 til juni 2017 haft ca. 500 brugere af de udbudte erhvervsfremmeydelser (excl. arrangementer).• Brugerne er ligeligt fordelt på førstartere, iværksættere og etablerede SMV'er.
	• På tværs af alle brugergrupper oplever et flertal af brugerne at få styrket kompetencer og forretningsgrundlag.• Resultaterne er stærkest inden for erhvervsudvikling. Samtidig er resultaterne bedre for SMV'er end for iværksættere.
	• Deltagerne i erhvervsudviklingsaktiviteter angiver alle, at aktiviteterne har stor betydning for deres konkurrenceevne.• Inden for erhvervsservice får mange etablerede SMV'er styrket deres adgang til kunder og nye markeder.
	• 12 pct. af brugerne af Erhvervshus Nord gør efterfølgende brug af regional eller national erhvervsfremme.• Etablerede SMV'er får i høj grad styrket deres indgang til andre aktører, mens resultaterne på dette område er mere beskedne for iværksættere.
	• Et betydeligt flertal udtrykker høj eller nogen tilfredshed med ydelserne under Erhvervshus Nord.• I forhold til sammenligningskommunerne er der en tendens til større tilfredshed blandt SMV'er og mindre tilfredshed blandt iværksættere.

2. Kort om KL's effektmålingsprojekt

Hvert år gør mere end 50.000 iværksættere og virksomheder brug af lokal erhvervsfremme som led i at forberede, starte og udvikle virksomheder. Det er vigtigt, at erhvervsfremmeydelserne skaber værdi for virksomheder og samfund, og at kommunernes investeringer i erhvervsfremme giver resultater. I form af bl.a. øget vækst, flere arbejdspladser, højere produktivitet, start af flere virksomheder, højere overlevelsesevne, mv.

Hidtil har vores viden om effekterne af den lokale erhvervsfremme været begrænset. Både på landsplan og i de enkelte kommuner.

Det skyldes, at evalueringspraksis har varieret meget på tværs af kommuner. Men også at den lokale erhvervsfremme varierer en del i indhold og karakter, da kommunerne tilpasser indsatsen til lokale behov og udfordringer. Der har manglet fælles standarder og metoder til effektmåling, der favner den lokale variation.

KL tog derfor i 2017 initiativ til et fælles udviklingsarbejde, der har ført til et værktøj, som både kan anvendes af den enkelte kommune og til at opgøre effekterne af lokal erhvervsfremme på nationalt niveau. Udviklingsarbejdet er gennemført i samarbejde med IRIS Group, der også har stået for dataindsamlingen, der ligger til grund for denne rapport.

I udviklingsarbejdet har ca. 20 kommuner bidraget med viden om lokale erhvervsfremmeaktiviteter, herunder aktiviteternes formål og forventninger til værdiskabelsen.

Resultatet er en metode og et værktøj, som dækker de fleste aktiviteter og formål i den lokale erhvervsfremme på tværs af landet.

Værktøjet omfatter alle lokale erhvervsfremmeaktiviteter, hvor kommunernes erhvervsfremmeoperatører har mulighed for at registrere deltagerne.

Det gælder de fleste erhvervsfremmeaktiviteter, men ikke alle. Fx omfatter erhvervsfremme i nogle kommuner tiltag, der retter sig bredt mod at styrke rammerne for at drive virksomhed – eksempelvis gennem udvikling af nye uddannelser eller tiltrækning af arbejdskraft. Denne form for aktiviteter kan ikke opfanges i et generelt effektmålingsværktøj. Det samme gælder korte arrangementer i form af fx gå-hjem-møder.

Herudover fokuserer værktøjet på erhvervsøkonomiske effekter i form af kompetenceudvikling, bedre forretningsgrundlag, styrket innovation, internationalisering, mv.

I nogle kommuner er formålet bredere. Det kan også være en ambition at undgå konkurer, få ledige i arbejde, skabe livskvalitet for personer med iværksætterdrømme, mv. Sådanne mere bløde mål kræver andre måleværktøjer og er mest et lokalt anliggende at evaluere.

Værktøjet til effektmåling af lokal erhvervsfremme består af to dele. En national, registerbaseret effektmåling og en spørgeskemaundersøgelse.

Den nationale måling giver et samlet billede af effekterne på tværs af alle kommuner. Det sker ved at sammenholde udviklingen hos brugerne med en matchende kontrolgruppe, der ikke bruger lokal erhvervsfremme.

Spørgeskemaundersøgelsen giver et mere detaljeret indblik i, hvordan effekterne skabes og belyser samtidig effektskabelsen i den enkelte kommune. Den gør det muligt at sammenligne resultater og effekter med andre kommuner.

I alt har 46 kommuner bidraget med data til den nationale effektmåling, og i 2017/18 har 17 kommuner valgt at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. Ambitionen er at gennemføre undersøgelsen løbende, og at flere kommuner deltager fremadrettet.

3. Hvad er lokal erhvervsfremme?

Analysen skelner mellem tre typer af brugere af den lokale erhvervsfremme:

- *Førstartere*. Det vil sige vejledte personer, som på vejledningstidspunktet ikke har et CVR-nummer.
- *Iværksættere*. Det vil sige virksomheder, som på tidspunktet for brug af lokal erhvervsfremme højst er tre år gamle.
- *Etablerede SMV'er*. Det vil sige virksomheder, som på tidspunktet for brug af lokal erhvervsfremme er mere end tre år gamle.

Ydelserne i den lokale erhvervsfremme er inddelt i tre hovedkategorier (udbydes yderligere undervejs i rapporten):

- *Generel erhvervs-service*. Det vil sige vejledning, sparring og arrangementer af kortere varighed. Generel erhvervs-service er karakteriseret ved, at ydelserne retter sig mod alle typer af førstartere, iværksættere og virksomheder, samt at formål og indhold kun varierer lidt på tværs af kommuner.
- *Fokuseret erhvervs-service*. Det vil sige forløb og aktiviteter, hvor sparringen og engagementet i den enkelte virksomhed går dybere end i den grundlæggende erhvervs-service. Samtidig fokuseres på bestemte målgrupper eller udvalgte faglige temaer, som har særlig stor betydning i det pågældende lokalområde.

- *Erhvervsudviklingsaktiviteter*. Det vil sige projektaktiviteter, der sigter på at styrke vækstvilkårene i et område gennem udvikling af de lokale rammebetingelser. Eksempler er klyngeudvikling, fremme af samarbejde med lokale videninstitutioner, tiltrækning af virksomheder, mv.. Som nævnt er kun deltagerbaserede erhvervsudviklingsaktiviteter omfattet af effektmålingen.

Som led i udviklingsarbejdet er der designet målrettede spørgeskemaer til de forskellige bruger- og ydelseskategorier.

Det er ikke alle kommuner, der udbyder fokuseret erhvervs-service og erhvervsudviklingsaktiviteter. Hvis rapporten ikke indeholder tal på disse områder kan dette være forklaringen. En anden kan være, at antallet af deltagere er for beskedent, eller at deltagerne ikke registreres.

I rapporten bliver kommunens resultater sammenlignet med en række sammenligningskommuner under ét. Disse udgøres i 2018-rapporten af Fredensborg, Frederikssund, Guldborgsund, Holbæk, Holstebro, Lejre, Lolland, Norddjurs, Næstved, Odsherred, Randers, Rudersdal, Syddjurs, Aalborg og Aarhus Kommuner. I sammenligningsgrundlaget vægter alle kommuner lige meget.

For en uddybende beskrivelse af lokal erhvervsfremme samt den anvendte tilgang og metode henvises til www.kl.dk.

4. Effekterne på nationalt niveau

Introduktion

IRIS Group har for KL gennemført en national effektevaluering af den lokale erhvervsfremme i hele landet. Den består af to elementer:

- En registerbaseret måling, hvor vækst i beskæftigelse og omsætning blandt brugerne er holdt op mod væksten i en matchende kontrolgruppe, der ikke har gjort brug af lokal erhvervsfremme.
- En spørgeskemaundersøgelse blandt brugerne af lokal erhvervsfremme med fokus på ydelsernes betydning for virksomhedernes kompetenceudvikling og værdiskabelse.

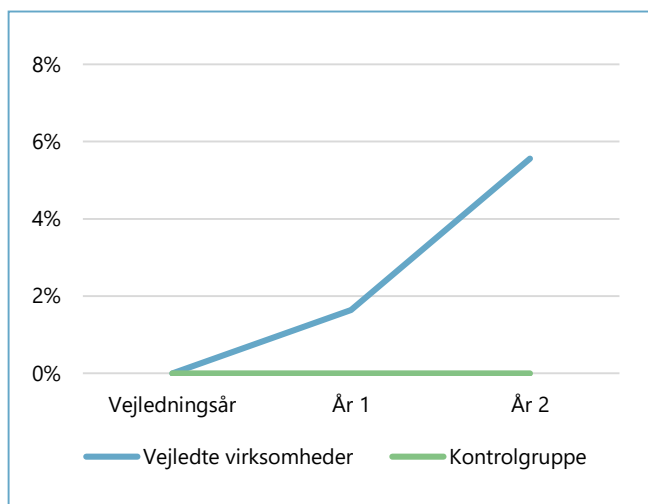
Dermed er opnået viden om både de umiddelbare forandringer i virksomhederne, og hvad disse forandringer betyder for virksomhedernes udvikling og vækst.

Dette afsnit opsummerer nogle af de centrale resultater fra den nationale evaluering. Afsnittet viser, at hovedparten af brugerne får styrket deres kompetencer og forretningsgrundlag. Samtidig opnår brugerne samlet en betydelig mervækst i både beskæftigelse og omsætning. Effektevalueringen peger med andre ord på, at den lokale erhvervsfremme er en god investering for både virksomheder og samfund.

Mervækst i beskæftigelsen på seks procentpoint efter to år – svarende til ca. 2.200 årsværk

Figuren viser mervæksten i beskæftigelsen blandt brugere af generel erhvervsservice holdt op mod en matchende kontrolgruppe, der ikke har benyttet lokal erhvervsservice.

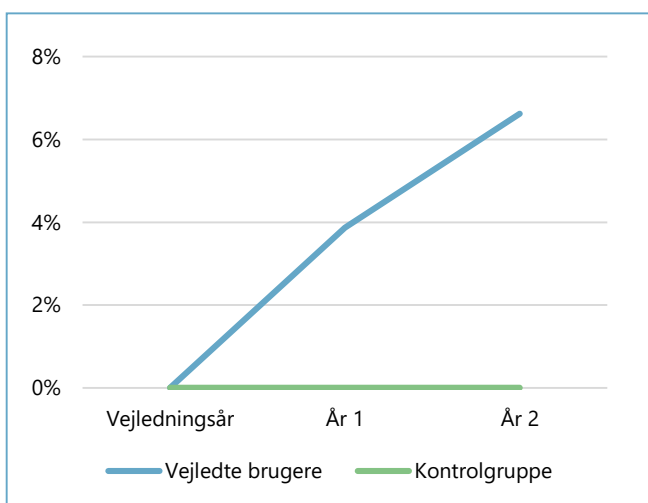
Det fremgår, at brugerne to år efter deltagelsen i generel erhvervsservice i gennemsnit opnår en mervækst på cirka 6 procentpoint. På landsplan svarer dette til ca. 2.220 nye jobs.

Også positive effekter på omsætningsudviklingen

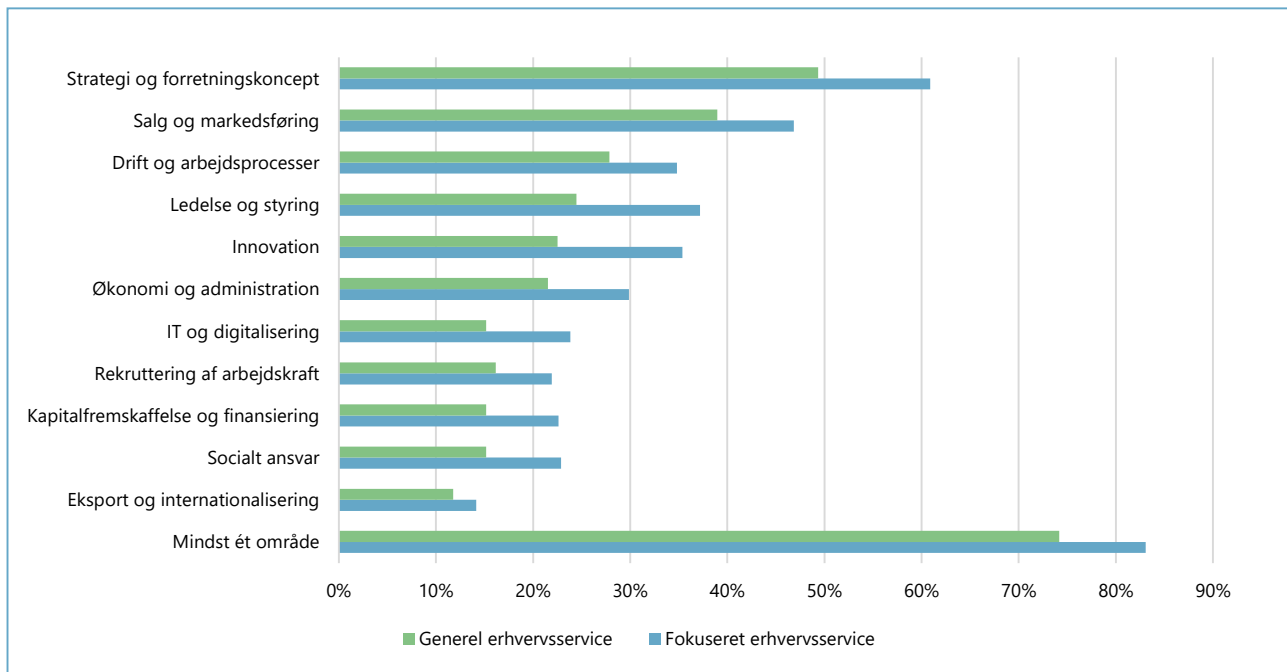
Også når det gælder omsætning, opnår brugerne en betydelig mervækst i forhold til kontrolgruppen. Allerede i år 1 er mervæksten på 4 procentpoint. Og efter to år har brugerne i gennemsnit opnået en mervækst på 6-7 procentpoint.

På landsplan svarer dette til, at brugerne samlet opnår en mervækst i omsætningen efter to år på ca. 2,4 mia. kr.

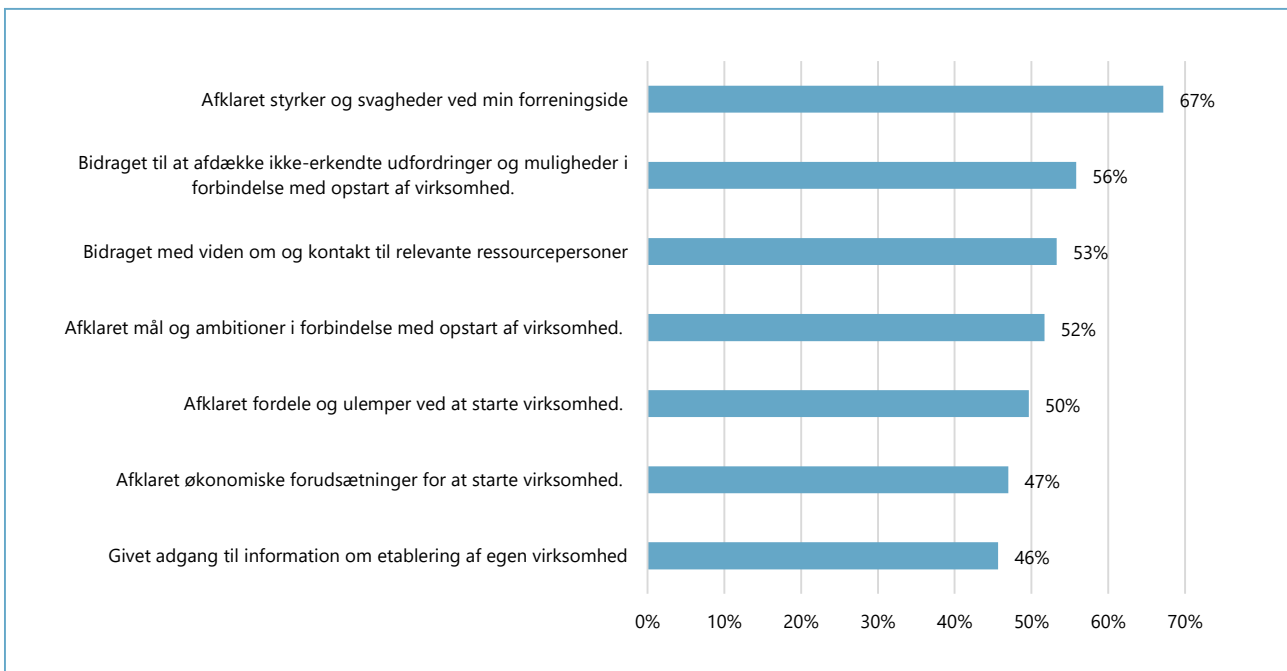
Virksomhederne opbygger kompetencer inden for en vifte af områder

Figuren neden for viser andelen af virksomheder (iværksættere og SMV'er under ét), der angiver, at brugen af lokal erhvervsservice bidrager til udvikling af kompetencer og forretningsgrundlag på forskellige områder. Flest virksomheder opbygger kompetencer inden for strategi, forretningsudvikling og salg.

Førstartere får afklaret styrker og svagheder ved idé og får et bedre opstartsgrundlag

Figuren neden for viser andelen af førstartere, der angiver, at brugen af lokal erhvervsservice bidrager til afklaring og bedre opstartsgrundlag. Figuren viser, at den lokale erhvervsservice både bidrager til afklaring, afdækning af ikke-erkendte udfordringer og faktisk viden på en række områder.

5. Værdiskabelse i den lokale erhvervsfremme i Frederikshavn Kommune

A: Om erhvervsfremme i Frederikshavn Kommune

B: Generel erhvervsservice

C: Fokuseret erhvervsservice

D: Erhvervsudviklingsaktiviteter

E: Førstartere

A. Om erhvervsfremme i Frederikshavn Kommune

Operatør

Opgaven med at udbyde erhvervsfremme til førstartere, iværksættere og etablerede virksomheder varetages i Frederikshavn Kommune af Erhvervshus Nord.

Neden for er kort gennemgået de vigtigste aktiviteter i indsatsen – opdelt på de tre typer af lokal erhvervsfremme introduceret i afsnit 3.

Tabellen neden for viser antallet af registrerede brugere i perioden januar 2015-juli 2017 fordelt på de tre hovedtyper.

Aktiviteter – generel erhvervsservice

Erhvervshus Nord udbyder følgende aktiviteter inden for generel erhvervsservice:

- Individuel sparring og vejledning for iværksættere og etablerede SMV'er.
- Korte arrangementer (ikke omfattet af effektvurderingen).

Aktiviteter – fokuseret erhvervs-service

Erhvervshus Nord udbyder følgende aktiviteter inden for fokuseret erhvervsservice:

- Erhvervsnetværk for kvindelige virksomhedsejere.
- Sparring om strategisk plan med medarbejderudvikling.
- Hjælp til SMV'er til at ansætte højtuddannede.
- Sparring om lederudvikling
- Rådgivning om kompetenceudvikling og rekruttering.

Aktiviteter – erhvervsudvikling

Erhvervshus Nord udbyder følgende hovedaktiviteter inden for erhvervsudvikling:

- Strategiske udviklingsprojekter inden for fire prioriterede områder: Den maritime sektor, oplevelsesøkonomi, fødevarer og energi. De omfatter bl.a. byudvikling, tiltrækning af virksomheder, kompetenceudvikling og facilitering af virksomhedssamarbejde.

Typen af erhvervsfremme:	Antal brugere jan. 2015-juni 2017	Antal unikke brugere jan. 2015-juni 2017
Generel erhvervsservice		
• Førstartere	164	164
• Iværksættere	98	92
• SMV'er	42	41
Fokuseret erhvervsservice		
• Iværksættere	44	30
• SMV'er	111	108
Erhvervsudvikling		
• Deltagere	30	28

Kilde: Brugerlister modtaget fra den lokale erhvervsfremmeoperatør.

B. Generel erhvervsservice

Introduktion

Denne del af rapporten indeholder 11 tabeller og figurer. De første 8 tabeller og figurer fokuserer på iværksætteres og etablerede SMV'ers oplevelse af værdiskabelse i den generelle erhvervsservice og deres tilfredshed med ydelserne.

Derefter kommer 3 tabeller og figurer, der giver et billede af, hvordan virksomheder i kommunen gør brug af privat rådgivning og erhvervsfremme på regionalt og nationalt niveau, og hvordan den lokale erhvervsfremme fungerer som indgang til disse aktører.

Det skal her understreges, at også den fokuserede erhvervsservice, der behandles i afsnit C, har dette formål (indgang til andre aktører). Og at resultaterne i denne del af afsnit B også afspejler indsatsen i den fokuserede erhvervsservice.

Vejledningen af førstartere er også en del af den generelle erhvervsservice. Dette tema er dog behandlet særskilt i afsnit E.

Hovedresultater: Værdiskabelse i generel erhvervsservice

Betydelig andel af brugerne oplever værdiskabelse

- Ca. 60 procent af iværksætterne og 80 procent af de etablerede virksomheder oplever at få styrket kompetencer og forretningsgrundlag, når de gør brug af generel erhvervsservice i Erhvervshus Nord.
- Flest virksomheder angiver at få styrket deres kompetencer inden for strategi og forretningskoncept. Det svarer til billedet i sammenligningskommunerne.
- Generelt er der kun meget små forskelle mellem resultaterne i Erhvervshus Nord og de gennemsnitlige resultater i sammenligningskommunerne. Der er dog en tendens til, at en højere andel af de etablerede SMV'er oplever resultater i Frederikshavn end i sammenligningskommunerne, mens det modsatte gør sig gældende for iværksættere.

Størst tilfredshed blandt de etablerede virksomheder

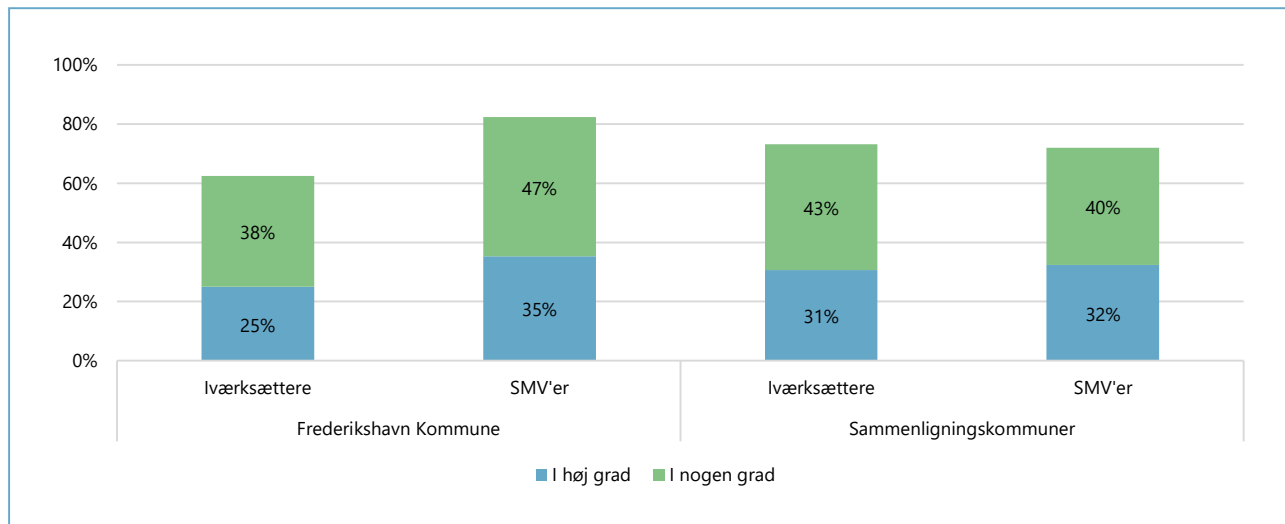
- Tendensen går igen, når det gælder brugernes tilfredshed. Der er en tendens til, at en højere andel etablerede SMV'er er tilfredse med ydelserne i Frederikshavn og en lavere andel iværksættere. Det skal dog understreges, at dette resultat bygger på forholdsvis få svar.

Brugere af Erhvervshus Nord gør oftere brug af anden erhvervsfremme end ikke-brugere

- 12 procent af de vejledte i Erhvervshus Nord gør efterfølgende brug af regionale eller nationale erhvervsfremmeordninger – mod kun 4 procent i en sammenlignelig gruppe af ikke-vejledte i Frederikshavn.
- Mange etablerede SMV'er angiver, at de får forbedret adgang til andre aktører via vejledningen i Erhvervshus Nord. Specielt angiver en stor andel forbedret adgang til andre virksomheder. Omvendt er der færre iværksættere end i sammenligningskommunerne, der får styrket adgangen til andre aktører.

Andel brugere der får styrket kompetencer og forretningsgrundlag

Figuren viser andelen af henholdsvis iværksættere og SMV'er, der angiver, at de via vejledningen i høj eller i nogen grad har fået styrket kompetencer og forretningsgrundlag på mindst et af de områder, der er angivet i tabellen neden under.

Note: Frederikshavn Kommune, N=33. Sammenligningskommuner, N=636

Andel brugere der får styrket kompetencer og forretningsgrundlag på konkrete områder

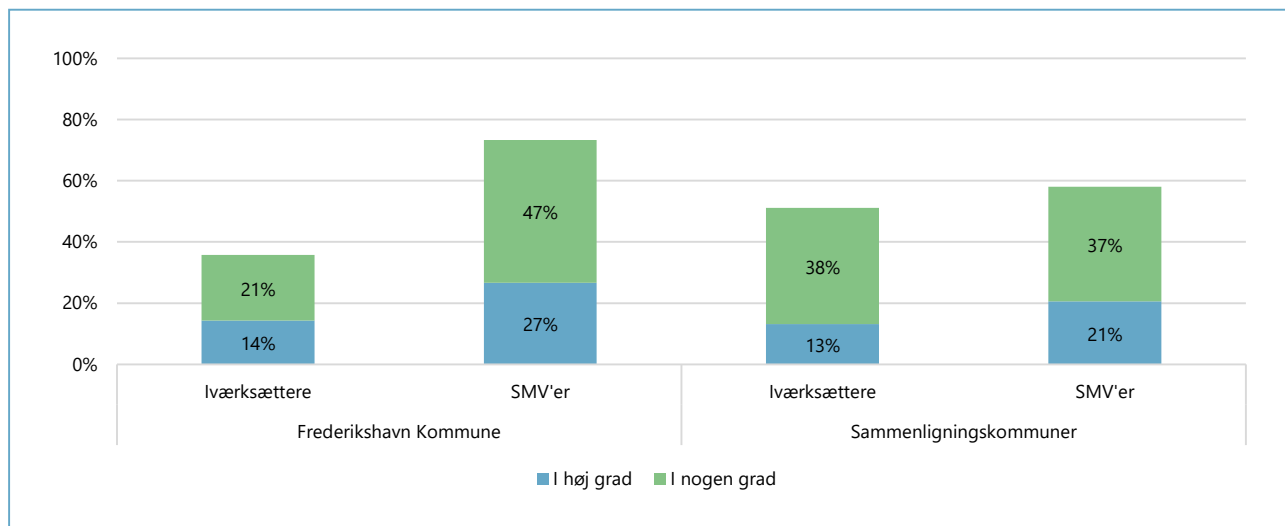
Tabellen viser andelen af iværksættere og SMV'er, der svarer i høj eller i nogen grad til, hvorvidt brugen af den lokale erhvervsservice har styrket virksomhedens kompetencer og forretningsgrundlag på en række områder.

Styrket kompetencer inden for:	Frederikshavn Kommune	Sammenligningskommuner
Strategi og forretningskoncept	47%	49%
Ledelse og styring	31%	24%
Økonomi og administration	36%	22%
Drift og arbejdsprocesser	33%	28%
Salg og markedsføring	42%	39%
Eksporert og internationalisering	17%	12%
Innovation	28%	23%
Rekruttering af arbejdskraft	25%	16%
Kapitalfremskaffelse og finansiering	17%	15%
IT og digitalisering	17%	15%
Socialt ansvar	14%	15%
Tilbud i det samlede erhvervsfremmesystem	31%	27%

Note: Frederikshavn Kommune, N=33. Sammenligningskommuner, N=636

Andel brugere der realiserer værdiskabende forbedringer i virksomheden

■ Figuren viser andelen af henholdsvis iværksættere og SMV'er, der angiver, at vejledningen i høj eller nogen grad enten allerede har haft eller på længere sigt vil have effekt for virksomheden på mindst et af de områder, der er angivet i tabellen neden under.

Note: Frederikshavn Kommune, N=29. Sammenligningskommuner, N=523

Andel brugere der realiserer værdiskabende forbedringer på konkrete områder

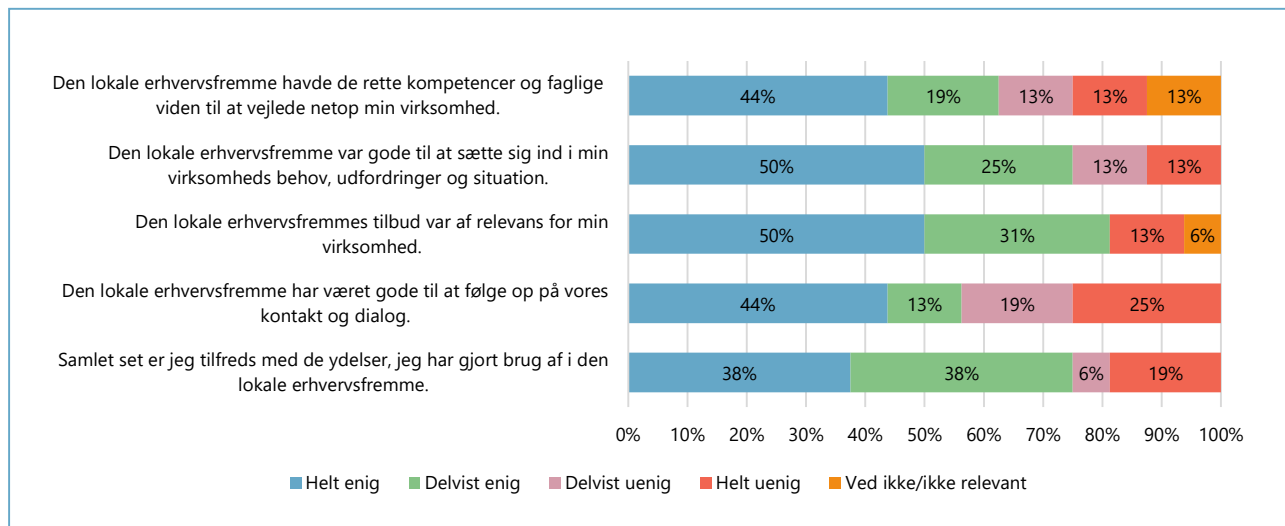
■ Tabellen viser andel iværksættere og SMV'er, der angiver, at vejledningen i høj eller nogen grad enten allerede har haft eller på længere sigt vil have effekt for virksomheden på en række områder.

	Frederikshavn Kommune		Sammenligningskommuner	
	Iværksættere	SMV'er	Iværksættere	SMV'er
<i>Styrket eller forbedret:</i>				
Adgang til nye markeder og kunder	21%	47%	32%	35%
Interne processer og styrket drift	21%	40%	25%	36%
Innovation og udvikling af nye produkter og services	21%	33%	22%	27%
Anvendelse og udnyttelse af ny teknologi	14%	33%	12%	20%
Rekruttering af arbejdskraft	0%	40%	11%	16%
Grøn og/eller social profil og forretningsmodel	7%	33%	11%	15%

Note: Randers Kommune, N=29. Sammenligningskommuner, N=523.

Iværksætternes tilfredshed med ydelserne i den generelle erhvervsservice

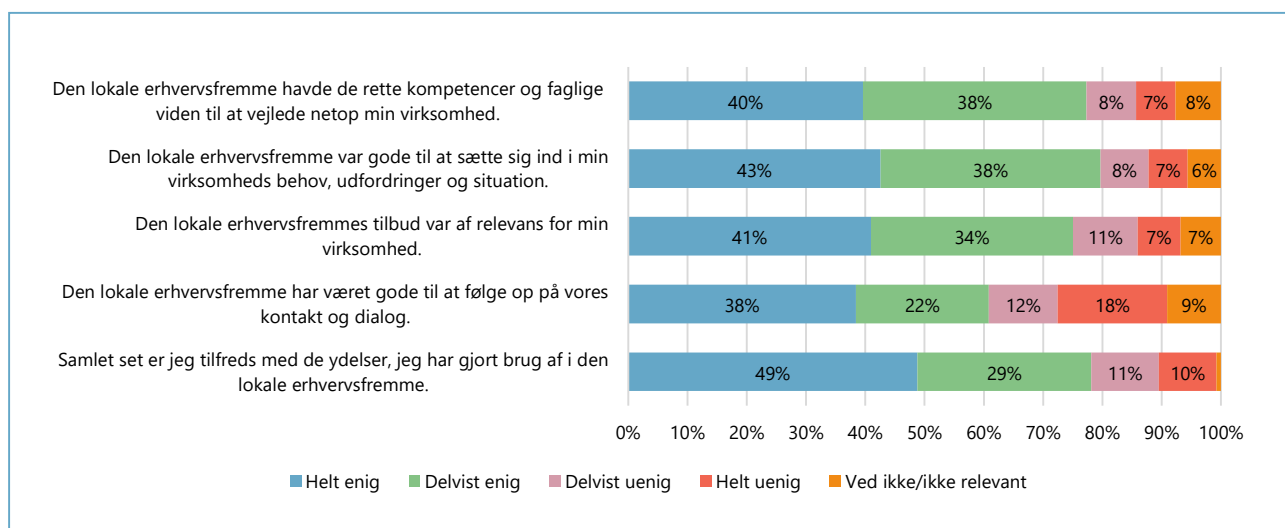
Figuren viser iværksætternes holdning til en række udsagn om tilfredsheden med vejledningen inden for generel erhvervsservice i kommunen. I figuren nederst på siden er til sammenligning vist resultaterne for sammenligningskommunerne under ét.

Note: Frederikshavn Kommune, N=16

Iværksætternes tilfredshed med ydelserne i den generelle erhvervsservice i sammenligningskommunerne

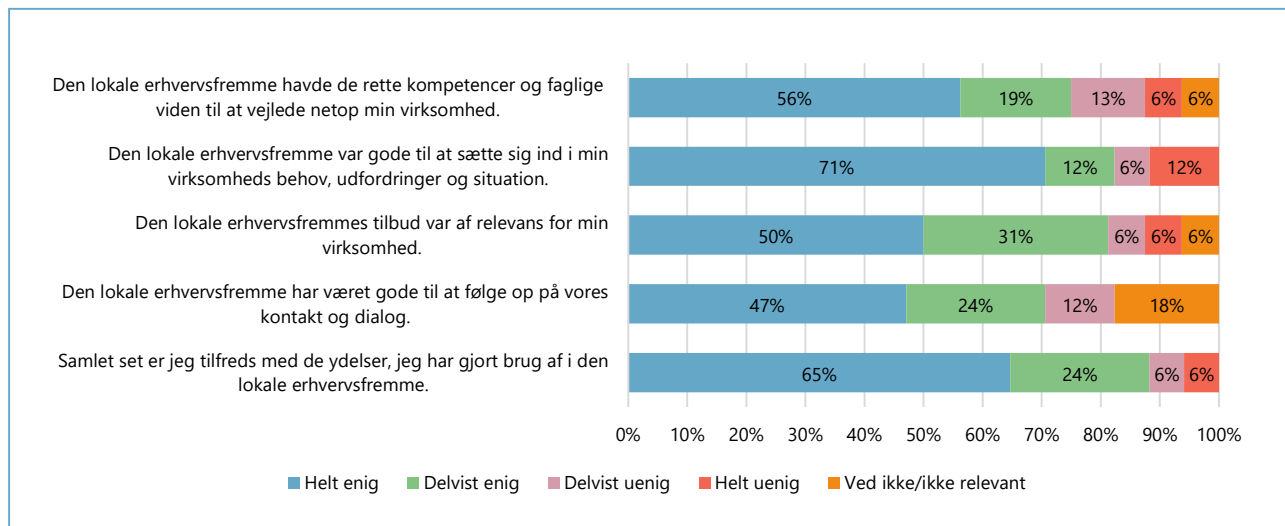
Figuren viser iværksætternes holdning til en række udsagn om tilfredsheden med vejledningen inden for generel erhvervsservice i sammenligningskommunerne.

Note: Sammenligningskommuner, N=339

SMV'ernes tilfredshed med ydelserne i den generelle erhvervsservice

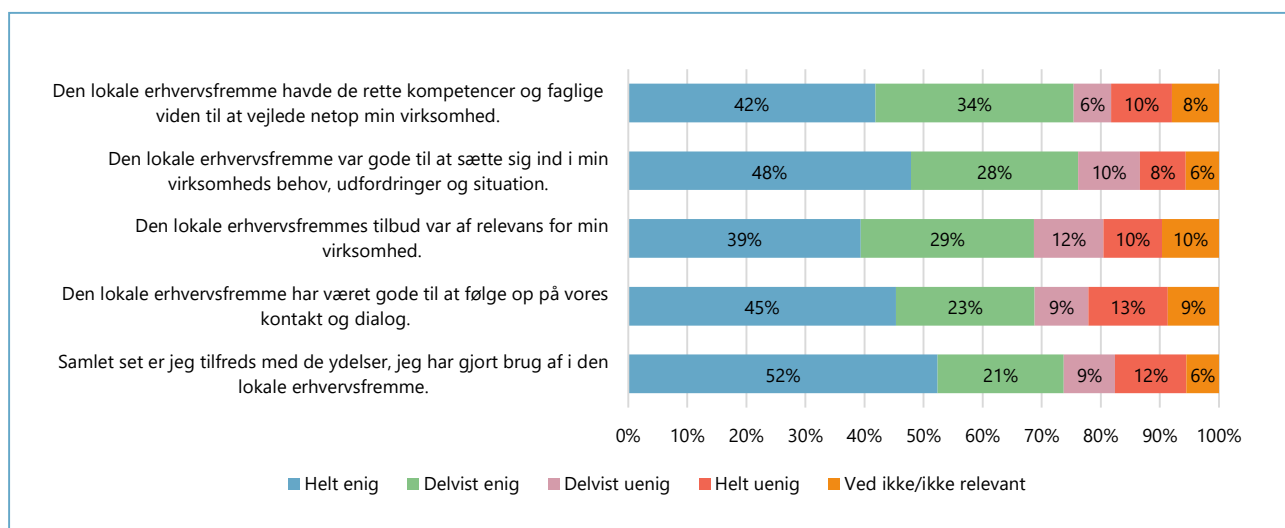
Figuren viser SMV'ernes holdning til en række udsagn om tilfredsheden med vejledningen inden for generel erhvervsservice i kommunen. I figuren nederst på siden er til sammenligning vist resultaterne for sammenligningskommunerne under ét.

Note: Frederikshavn Kommune, N=16

SMV'ernes tilfredshed med ydelserne i den generelle erhvervsservice i sammenligningskommunerne

Figuren viser SMV'ernes holdning til en række udsagn om tilfredsheden med vejledningen inden for generel erhvervsservice sammenligningskommunerne.

Note: Sammenligningskommuner, N=276

Andel brugere, der har fået forbedret adgangen til andre aktører

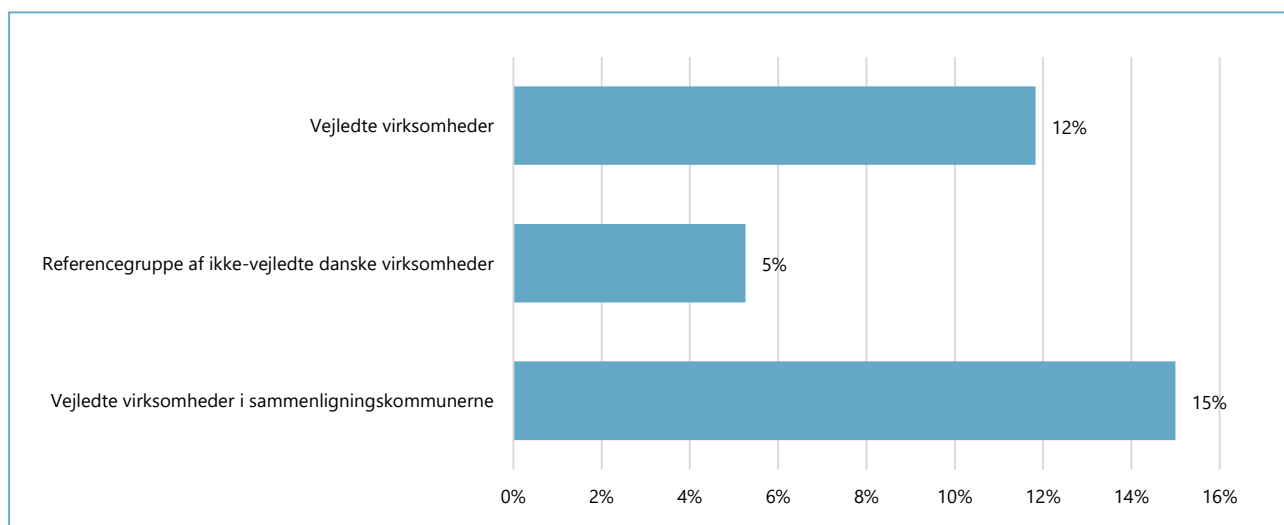
■ Tabellen viser andel iværksættere, der angiver, at den lokale erhvervsfremme i høj eller nogen grad har bidraget til at forbedre adgangen til en række aktører.

	Frederikshavn Kommune		Sammenligningskommuner	
	Iværksættere	SMV'er	Iværksættere	SMV'er
<i>Forbedret adgang til:</i>				
Netværk med andre virksomheder og/eller iværksættere	40%	82%	45%	56%
Private rådgivere	40%	36%	38%	39%
Offentlige myndigheder	16%	33%	26%	28%
Investorer	6%	8%	10%	7%
Videninstitutioner	7%	24%	18%	22%
Andre aktører i erhvervsfremmesystemet	17%	39%	29%	39%
Mindst ét af ovenstående områder	56%	88%	64%	73%

Note: Frederikshavn Kommune, N=69. Sammenligningskommuner, N=828. Note: Omfatter også brugere af fokuseret erhvervsservice.

Andel brugere, der efter vejledning/deltagelse har benyttet regionale og nationale erhvervsfremmetilbud

■ Figuren viser andelen af brugere i den lokale erhvervsfremme, der efter vejledningen/deltagelsen har gjort brug af en eller flere regionale og nationale erhvervsfremmetilbud i perioden 2014-2016. Der er sammenlignet med 1) en referencegruppe af virksomheder i kommunen, der ikke har gjort brug af lokal erhvervsfremme, 2) brugere af lokal erhvervsfremme i sammenligningskommunerne.

Note: Regionale og nationale erhvervsfremmetilbud omfatter væksthusene, Eksportrådet, nationale innovationsfremmeordninger og programmer/projekter under den regionale vækstindsats. Andelen er udregnet ved at samkøre CVR-numre fra den lokale erhvervsfremme med CVR-numre fra brugerdata for disse erhvervsfremmeaktiviteter. Brugere af lokal erhvervsfremme tæller med som brugere af regional/national erhvervsfremme, hvis de i samme år (som brugen af lokal erhvervsfremme) eller året efter har gjort brug af regionale eller nationale tilbud. Referencegruppen er en gruppe af virksomheder, der i vejledningsåret matcher brugerne på en række parametre (størrelse, brancher, alder). Kilder: Lister udleveret af den lokale erhvervsfremmeoperatør og brugerdata fra en række forskellige erhvervsfremmeaktører.

Antal og andel brugere af udvalgte erhvervs- og innovationsfremmetilbud på regionalt og nationalt niveau

■ Tabellen viser hvor mange virksomheder i kommunen, der samlet har gjort brug af udvalgte regionale og nationale erhvervsfremmetilbud i perioden 2014-16. Samtidig vises hvor stor en andel disse virksomheder udgør af den samlede virksomhedsbestand i kommunen. Til sammenligning er vist andelen af virksomheder, der har gjort brug af de pågældende tilbud på landsplan.

	Antal brugere i Frederikshavn Kommune (2014-2016)	Brugere i procent af alle virksomheder i Frederikshavn Kommune	Hele landet
Væksthuset	44	1,5%	2,0%
Eksportrådet	26	0,9%	1,2%
Nationale innovationsfremmeordninger	8	0,3%	0,6%
EU's strukturfondsprogrammer	30	1,0%	0,9%
Vækstfonden	19	0,6%	0,9%

Note: "Alle virksomheder" er opgjort som virksomheder med en årlig omsætning, der svarer til mindst et årsværk. Det skal understreges, at langt fra alle virksomheder er i målgruppen for de pågældende aktiviteter. Men figuren giver et billede af, hvor meget erhvervslivet i kommunen samlet gør brug af aktiviteterne sammenlignet med resten af landet.

Kilder: Lister udleveret af den lokale erhvervsfremmeoperatør og brugerdata fra en række forskellige erhvervsfremmeaktører.

C. Fokuseret erhvervsservice

Introduktion

Denne del af rapporten indeholder seks tabeller og figurer. De første fire tabeller og figurer fokuserer på brugernes (iværksættere og etablerede SMV'er) oplevelse af værdiskabelse i den fokuserede erhvervsservice. Derefter følger to figurer med data for brugernes tilfredshed med de udbudte ydelser under fokuseret erhvervsservice.

Hovedresultater: Værdiskabelse i fokuseret erhvervsservice

Næsten alle brugere af Erhvervshus Nord får styrket kompetencer og forretningsgrundlag

- Alle iværksættere og 75 pct. af SMV'erne angiver, at de via ydelserne under den fokuserede erhvervsservice får styrket deres kompetencer og forretningsgrundlag på mindst ét område. Det svarer omtrent til resultaterne i sammenligningskommunerne.

Lidt færre får styrket strategi, forretningskoncept og kompetencer inden for salg

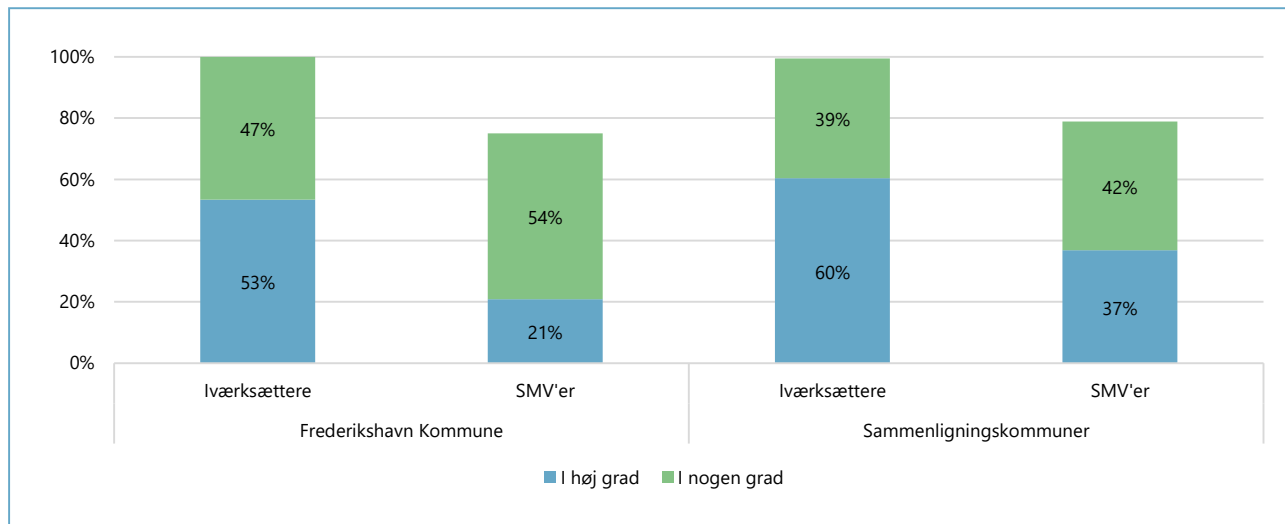
- Generelt er resultaterne i Frederikshavn meget på linje med sammenligningskommunerne, når der ses på andelen, der får styrket deres kompetencer på konkrete områder. Der er dog færre i Frederikshavn, der oplever styrkede kompetencer inden for strategi, forretningskoncept og salg/marketing. Omvendt er der ikke områder, hvor andelen er væsentligt højere i Frederikshavn.
- Når det gælder konkrete, værdiskabende forbedringer i virksomhederne er der færre iværksættere i Frederikshavn, der opnår resultater end i sammenligningskommunerne.
- Mange SMV'er angiver, at de fokuserede erhvervsserviceydelser giver adgang til nye markeder og kunder.

Tilfredsheden kan løftes

- De fleste virksomheder er tilfredse med de fokuserede erhvervsserviceydelser udbudt af Erhvervshus Nord. Der er dog en lidt højere andel i sammenligningskommunerne, der samlet set er helt tilfredse med ydelserne.

Andel brugere der får styrket kompetencer og forretningsgrundlag

Figuren viser andelen af henholdsvis iværksættere og SMV'er, der angiver, at de via ydelserne i høj eller i nogen grad har fået styrket kompetencer og forretningsgrundlag på mindst et af de områder, der er angivet i tabellen neden under.

Note: Frederikshavn Kommune, N=39. Sammenligningskommuner, N=287

Andel brugere der har fået styrket kompetencer og forretningsgrundlag på konkrete områder

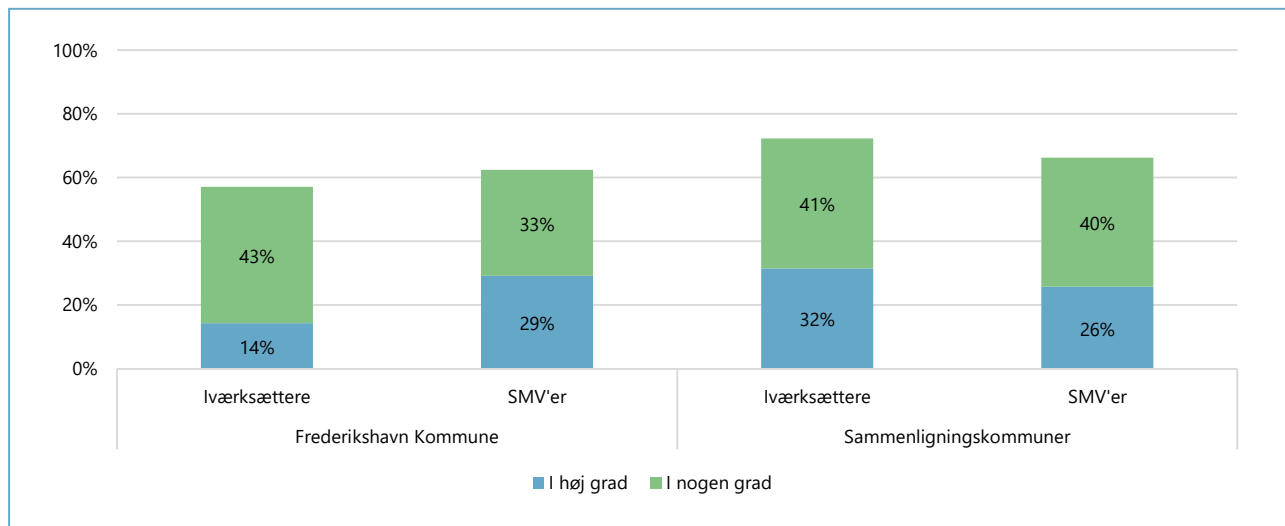
Tabellen viser andelen af virksomheder (iværksættere og SMV'er under ét), der svarer i høj eller i nogen grad til, hvorvidt ydelserne har styrket virksomhedens kompetencer og forretningsgrundlag på en række områder.

Styrket kompetencer inden for:	Frederikshavn Kommune	Sammenligningskommuner
Strategi og forretningskoncept	44%	61%
Ledelse og styring	31%	37%
Økonomi og administration	28%	30%
Drift og arbejdsprocesser	28%	35%
Salg og markedsføring	38%	47%
Eksport og internationalisering	8%	14%
Innovation	28%	35%
Rekruttering af arbejdskraft	23%	22%
Kapitalfremskaffelse og finansiering	21%	23%
IT og digitalisering	28%	24%
Socialt ansvar	8%	23%
Tilbud i det samlede erhvervsfremmesystem	33%	40%

Note: Frederikshavn Kommune, N=39. Sammenligningskommuner, N=287

Andel brugere der realiserer værdiskabende forbedringer i virksomheden

■ Figuren viser andelen af henholdsvis iværksættere og SMV'er, der angiver, at ydelserne i høj eller nogen grad enten *allerede har haft* eller *på længere sigt vil have effekt* for virksomheden på mindst et af de områder, der er angivet i tabellen neden under.

Note: Frederikshavn Kommune, N=38. Sammenligningskommuner, N=277

Andel brugere der realiserer værdiskabende forbedringer på konkrete områder

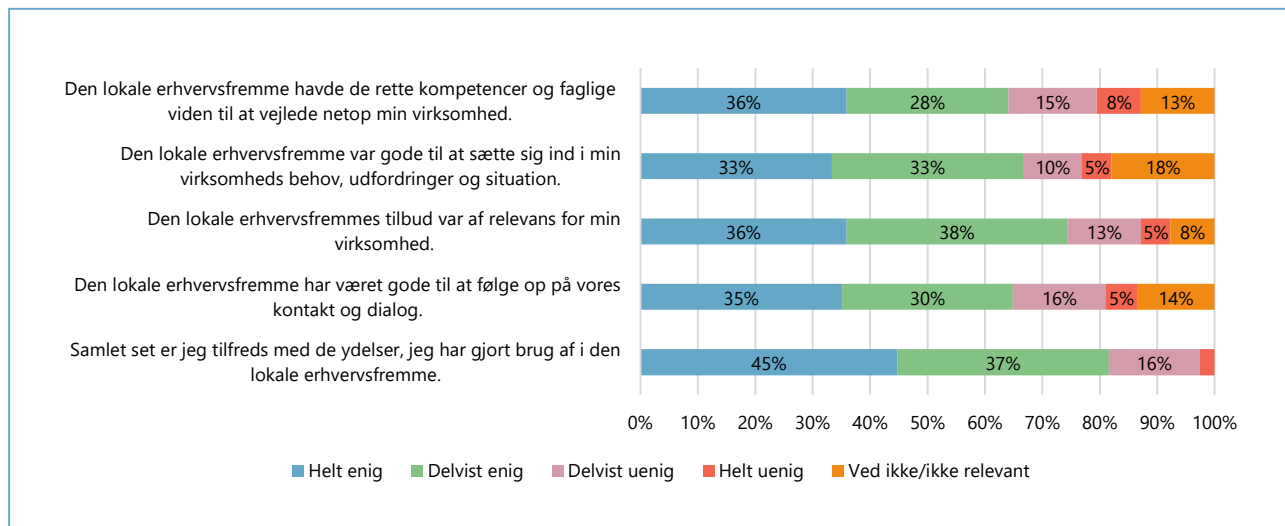
■ Figuren viser andelen af henholdsvis iværksættere og SMV'er, der angiver, at ydelserne i høj eller nogen grad enten *allerede har haft* eller *på længere sigt vil have effekt* for virksomheden på en række områder.

Styrket eller forbedret:	Frederikshavn Kommune		Sammenligningskommuner	
	Iværksættere	SMV'er	Iværksættere	SMV'er
Adgang til nye markeder og kunder	36%	63%	58%	53%
Interne processer og styrket drift	29%	33%	40%	35%
Innovation og udvikling af nye produkter og services	21%	21%	34%	35%
Anvendelse og udnyttelse af ny teknologi	36%	13%	34%	21%
Rekruttering af arbejdskraft	7%	25%	33%	24%
Grøn og/eller social profil og forretningsmodel	7%	8%	31%	26%

Note: Frederikshavn Kommune, N=38. Sammenligningskommuner, N=277.

Virksomhedernes tilfredshed med ydelserne i den fokuserede erhvervsservice

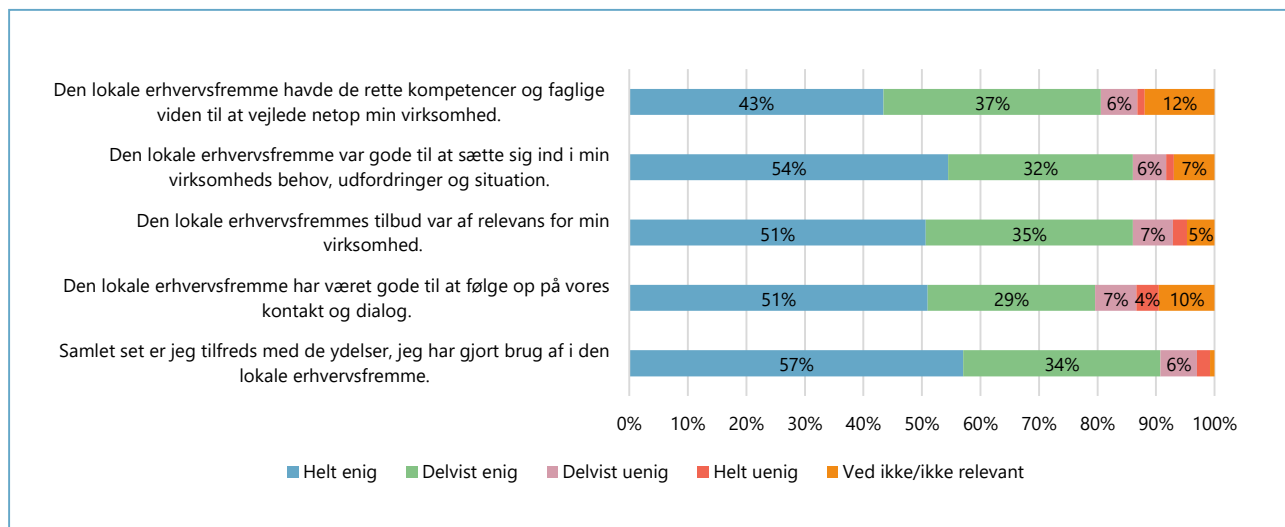
■ Figuren viser virksomhedernes (iværksættere og SMV'er under ét) holdning til en række udsagn om tilfredsheden med ydelserne inden for fokuseret erhvervsservice.

Note: Frederikshavn Kommune, N=39.

Virksomhedernes tilfredshed med ydelserne i den fokuserede erhvervsservice i sammenligningskommunerne

■ Figuren viser virksomhedernes holdning til en række udsagn om tilfredsheden med ydelserne inden for fokuseret erhvervsservice i sammenligningskommunerne.

Note: Sammenligningskommuner, N=275.

D. Erhvervsudvikling

Introduktion

Afsnittet om erhvervsudvikling indeholder fire figurer. Den første figur viser i hvilket omfang, at erhvervsudviklingsaktiviteterne bidrager til at udvikle deltagernes kompetencer og forretningsgrundlag samt på hvilke kompetenceområder, at effekterne er størst.

Derefter vises i hvilket omfang, at aktiviteterne bidrager til konkrete forbedringer i virksomhedernes værdiskabelse og konkurrenceevne. Fx inden for innovation og adgang til arbejdskraft.

Endelig vises til sidst svarene på en række spørgsmål om virksomhedernes holdning til kvaliteten af aktiviteterne, herunder relevans, kompetenceniveau hos projektledelsen, organisering og temaets betydning for erhvervsudvikling i kommunen.

Hovedresultater: Værdiskabelse inden for erhvervsudvikling

Alle deltager oplever værdiskabelse på mindst et område

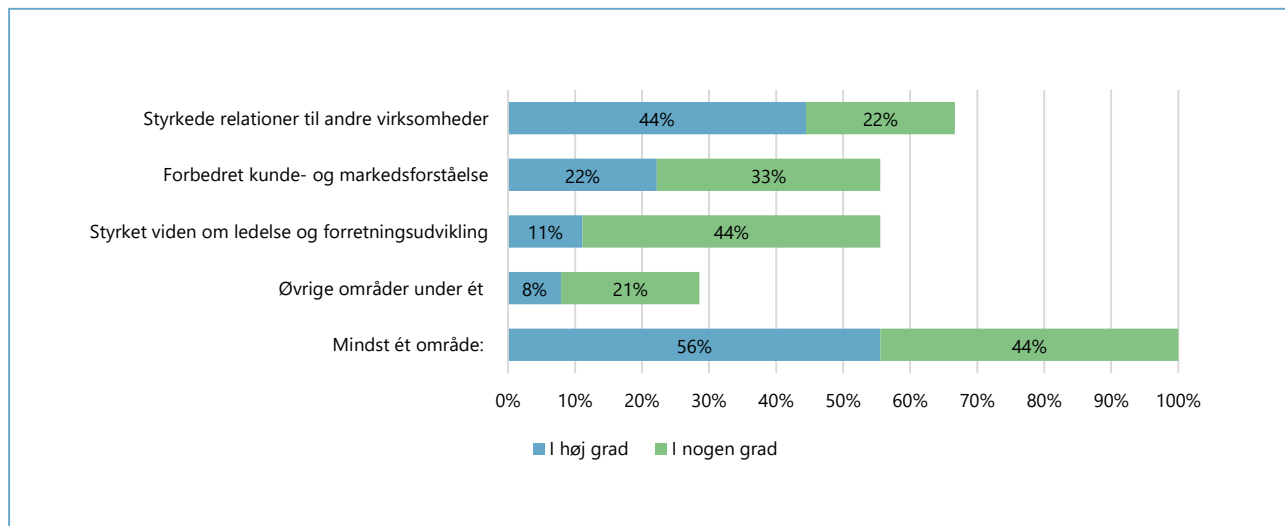
- Alle deltagende virksomheder angiver, at deltagelsen i erhvervsudviklingsaktiviteter styrker deres kompetencer og forretningsgrundlag.
- Hele to ud af tre virksomheder får styrket relationerne til andre virksomheder.

Stor betydning for konkurrenceevnen

- Virksomhederne tillægger aktiviteterne stor betydning. Næsten alle virksomheder vurderer, at det har stor betydning for deres konkurrenceevne, at de deltager i de udbudte aktiviteter.
- Det afspejler sig også i, at samtlige deltagere angiver, at aktiviteter fører til reelle værdiskabende forbedringer i virksomhederne. Flest oplever forbedringer i forhold til forretningsmodel/forretningskoncept og adgang til nye kunder og markeder.
- Generelt er tilfredsheden høj blandt deltagerne, men der er tegn på, at der kan arbejdes med at styrke organiseringen af aktiviteterne, idet kun 38 pct. er helt enige i, at aktiviteterne er veltilrettelagte og godt organiserede.

Andel brugere der får styrket kompetencer og forretningsgrundlag

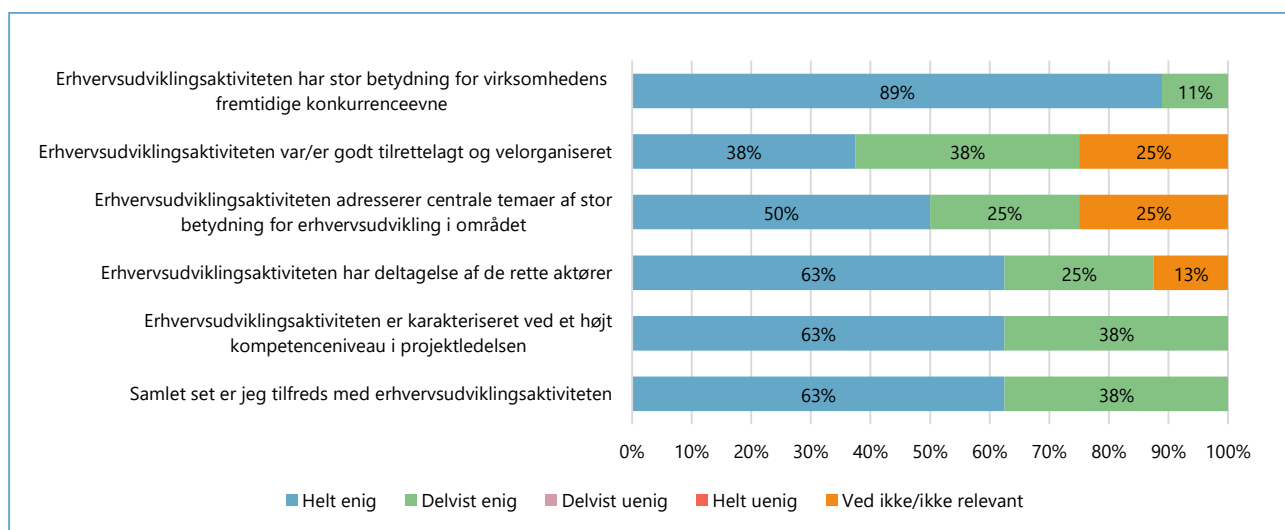
■ Figuren viser andelen af virksomhederne, der svarer i høj eller i nogen grad til, hvorvidt deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteten har styrket eller forbedret virksomhedens kompetencer og forretningsgrundlag på konkrete områder.

Note: Virksomhederne havde mulighed for at angive effekter på 11 områder. Figuren viser de tre områder, hvor virksomhederne har angivet de største effekter af deres erhvervsudviklingsdeltagelse. De resterende områder er vist under hhv. *Øvrige områder under ét* og *Mindst ét område*. Frederikshavn Kommune, N=9.

Virksomhedernes overordnede vurdering af erhvervsudviklingsaktiviteterne

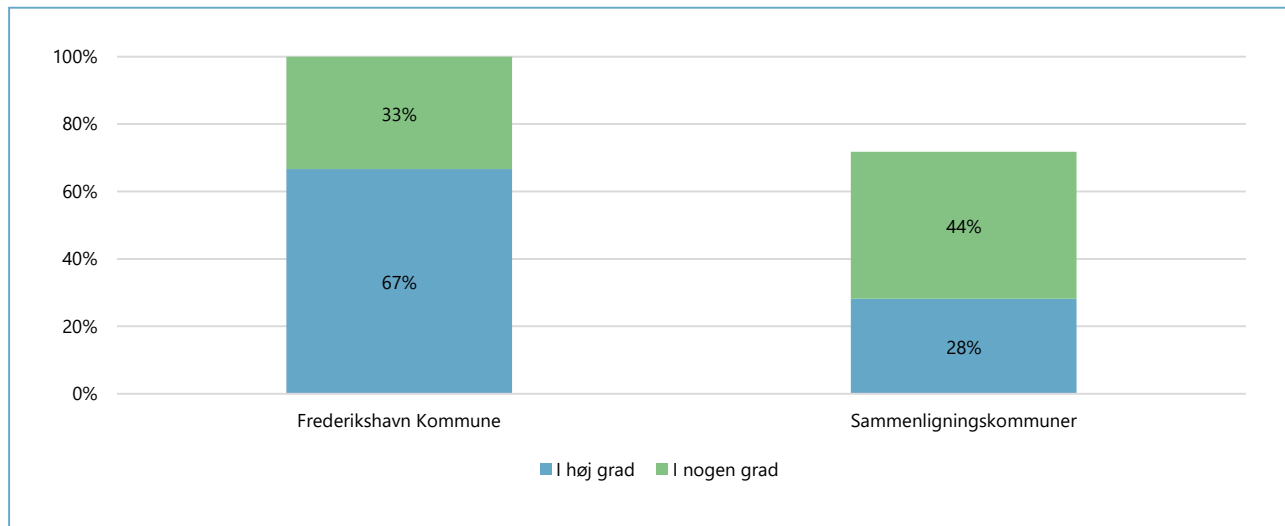
■ Figuren viser virksomhedernes holdninger til en række udsagn om de erhvervsudviklingsaktiviteter, de har deltaget i.

Note: Frederikshavn Kommune, N=9.

Andel virksomheder der realiserer værdiskabende forbedringer

■ Figuren viser virksomhedernes vurdering af, hvorvidt deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteten enten allerede *har haft* eller *på længere sigt vil få* effekt på mindst et af de områder, der angivet i tabellen neden under.

Note: Frederikshavn Kommune, N=9. Sammenligningskommuner, N=78.

Andel virksomheder der realiserer værdiskabende forbedringer på konkrete områder

■ Tabellen viser andelen af virksomheder, der svarer i høj eller i nogen grad til, hvorvidt deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteten enten allerede har haft eller på længere sigt vil få effekt for virksomheden på en række områder.

	Frederikshavn Kommune
Bedre forretningsmodel/styrket forretningskoncept	50%
Styrket adgang til nye markeder og kunder i Danmark	50%
Styrket adgang til nye markeder og kunder i udlandet	38%
Bedre/hurtigere innovation	38%
Bedre anvendelse og udnyttelse af ny teknologi	13%
Styrket rekruttering af arbejdskraft	38%
Øget tilknytning af studerende eller højtuddannede til virksomheden	13%
Mere grøn profil og forretningsmodel	22%
Styrket værdikæde i lokalområde eller region	100%

Note: Frederikshavn Kommune, N=9.

E. Førstartere

Introduktion

Denne del af rapporten indeholder otte tabeller og figurer. De første fokuserer på, hvorvidt førstarterne faktisk startede virksomhed, og hvad vejledningen i den lokale erhvervsfremme betød for beslutningen.

Herefter gives et overblik over førstarternes beskæftigelsesmæssige situation før opstart.

De sidste fire tabeller og figurer fokuserer på førstarternes vurdering af kvaliteten og effekterne af vejledningen.

Det skal understreges, at antallet af førstartere er relativt beskedent i en del kommuner, og at det også er på dette område, at svarprocenten typisk er lavest (se bilaget). Det betyder, at der er en vis usikkerhed knyttet til tallene, herunder også til sammenligninger på tværs af kommuner.

Hovedresultater: Værdiskabelse for førstartere

Vejledning bidrager til bedre opstartsgrundlag og afklaring

- Næsten 80 pct. af førstarterne vurderer, at vejledningen i Erhvervshus Nord bidrager til et bedre beslutningsgrundlag for at starte virksomhed.
- Generelt bidrager vejledningen på en vifte af områder, herunder afklaring af styrker og svagheder ved forretningsidéen. Der er dog relativt få i Frederikshavn, der modtager feedback om det økonomiske potentiale i forretningsidéen. Omvendt er der mange førstartere i Frederikshavn, der føler sig godt hjulpet i forhold til at få information om relevante ressourcepersoner.

Halvdelen af de vejledte førstartere i Frederikshavn får et bedre beslutningsgrundlag

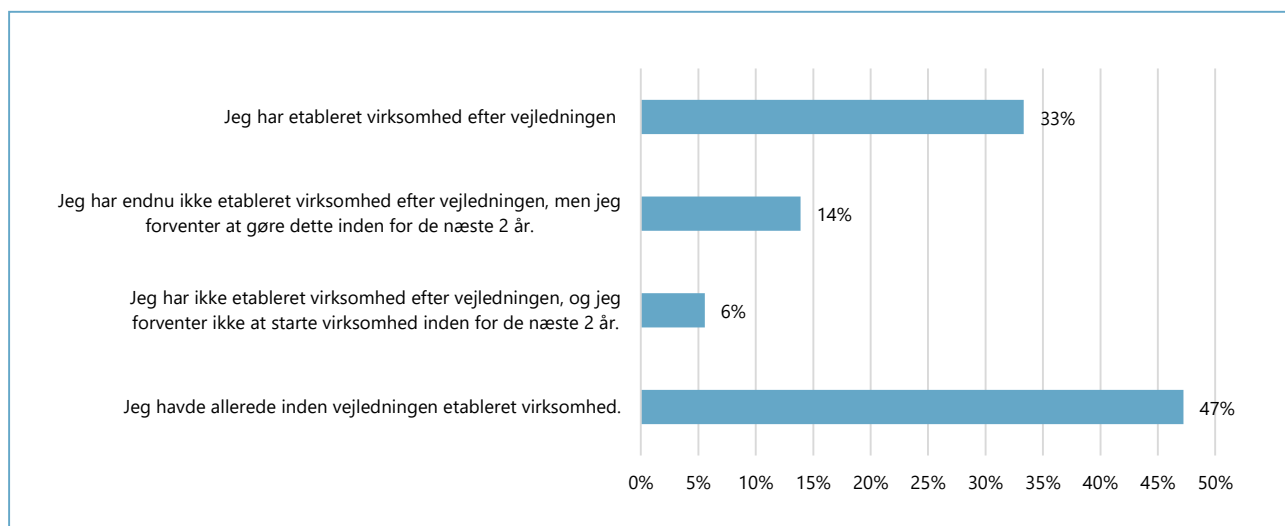
- Ca. halvdelen af de vejledte vurderer, at vejledningen har haft stor eller nogen betydning for deres beslutning om at starte eller ikke starte virksomhed. Det er lidt mindre end i sammenligningskommunerne. Det sidste kan dog hænge sammen med, at en stor del af de vejledte i Frederikshavn rent faktisk havde etableret cvr-nummer før vejledningen.

Pæn tilfredshed

- De fleste er tilfredse med vejledningen. Der er dog ca. 1 ud af 5 i både Frederikshavn og sammenligningskommunerne, der erklærer sig uenige eller delvist uenige på spørgsmålene om tilfredshed.

Fordeling af vejledte førstartere efter om de starter virksomhed efter vejledningen

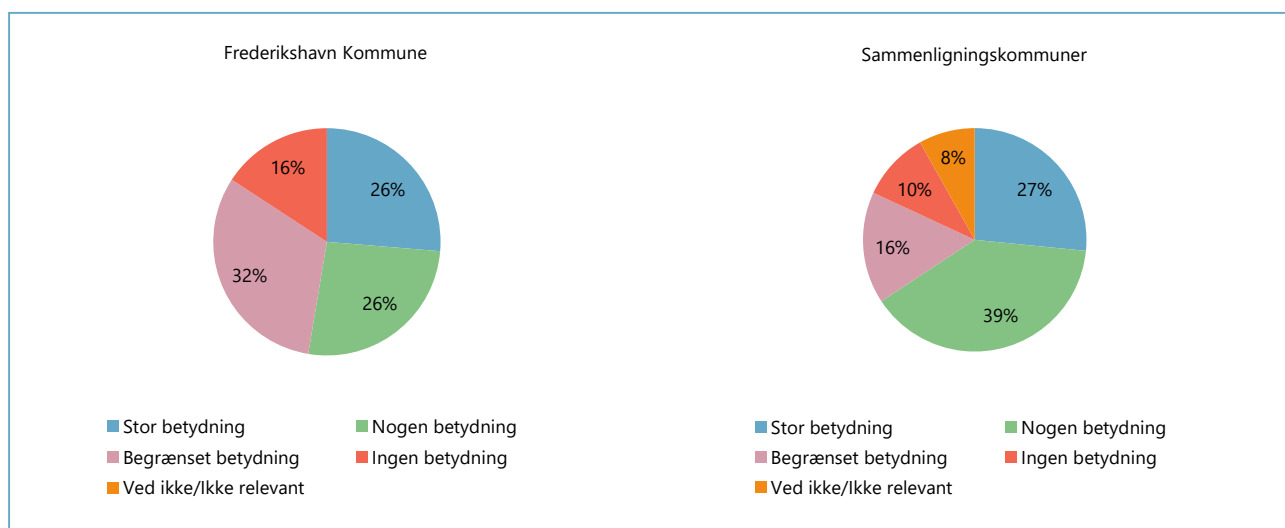
■ Figuren viser, om førstarterne har startet virksomhed efter vejledningen hos den lokale erhvervsfremme, eller om de forventer at gøre det.

Note: Frederikshavn Kommune, N=36

Vejledningens betydning for beslutningen om at starte eller ikke at starte virksomhed

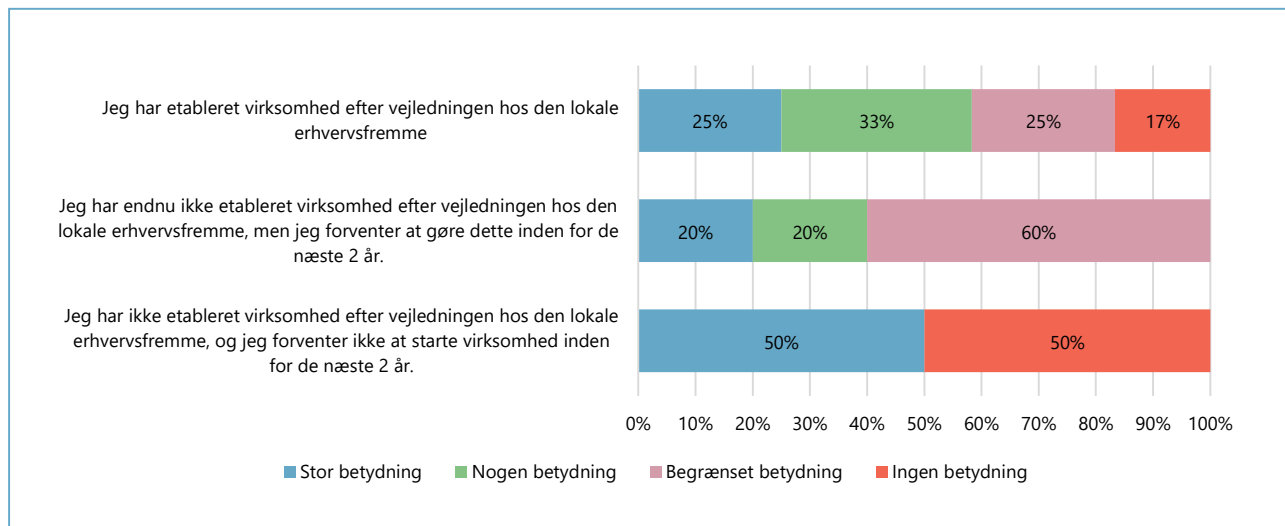
■ Diagrammerne viser hvilken betydning vejledningen har haft for førstarternes beslutning om at starte eller ikke at starte virksomhed. Der er taget udgangspunkt i de personer, der ikke havde etableret virksomhed inden vejledningen, jf. forrige figur.

Note: Frederikshavn Kommune, N=19. Sammenligningskommuner, N=226

Vejledningens betydning fordelt efter om førstarteren har startet eller ikke startet virksomhed

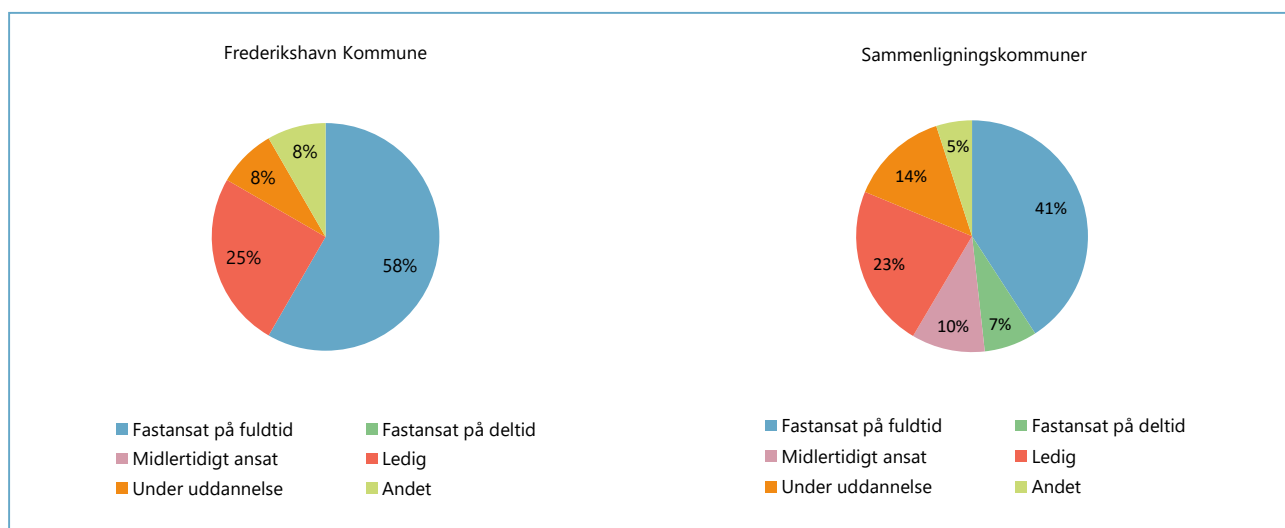
Denne figur går et niveau dybere end den forrige figur og viser vejledningens betydning opdelt på spørgsmålet om, hvorvidt der er startet virksomhed eller ikke.

Note: Frederikshavn Kommune, N=19.

Førstarternes beskæftigelsesmæssige situation inden virksomhedsstart

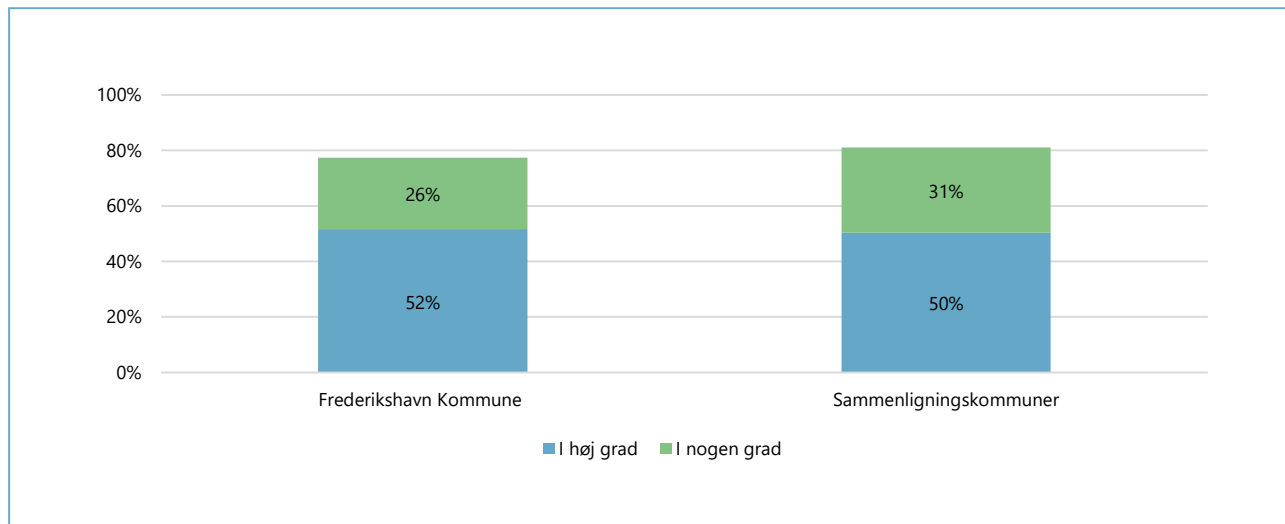
Figuren viser de vejlede førstarteres beskæftigelsesmæssige situation inden de startede egen virksomhed. Figuren omfatter kun vejlede, der efterfølgende har startet virksomhed. Der er sammenlignet med et gennemsnit for sammenligningskommunerne.

Note: Frederikshavn Kommune, N=12. Sammenligningskommuner, N=102.

Andel vejledte førstartere der vurderer, at vejledningen har bidraget til afklaring og bedre opstartsgrundlag

■ Figuren viser andelen af førstartere, der angiver, at vejledningen i høj eller nogen grad har bidraget til afklaring og et bedre opstartsgrundlag på mindst et af de områder, der er angivet i tabellen neden under.

Note: Frederikshavn Kommune, N=31. Sammenligningskommuner, N=376.

Andel vejledte førstartere der vurderer, at vejledningen har bidraget til afklaring og bedre opstartsgrundlag på konkrete områder

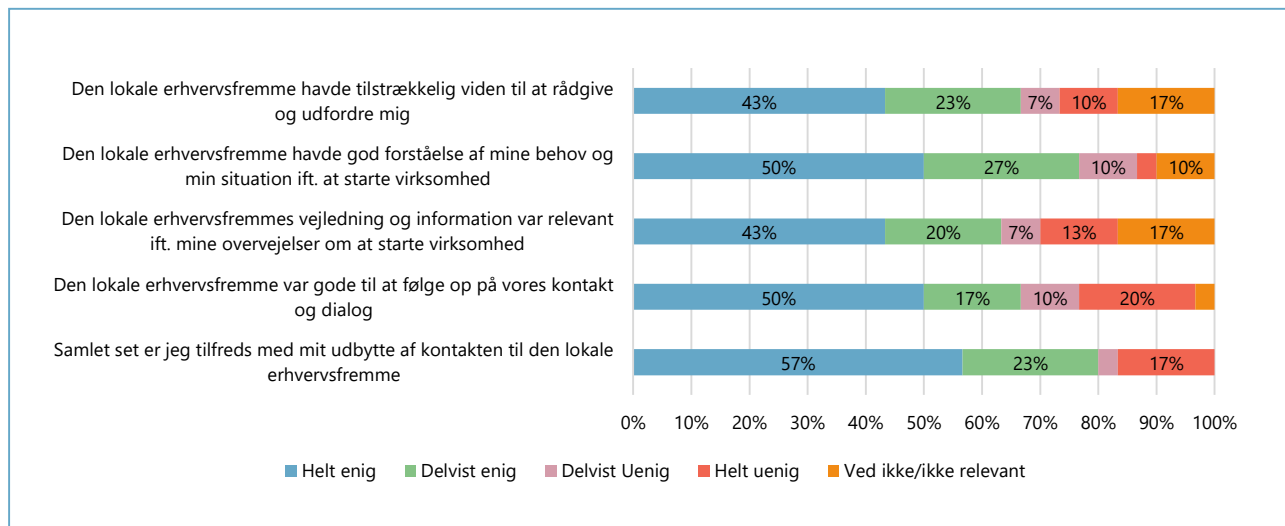
■ Tabellen viser andelen af førstartere, der svarer i høj eller i nogen grad til, hvorvidt vejledningen har bidraget til afklaring og et bedre opstartsgrundlag på konkrete områder.

	Frederikshavn Kommune	Sammenligningskommuner
Afklaret styrker og svagheder ved min forretningside	58%	67%
Afklaret det økonomiske potentiale i min forretningside	26%	41%
Afklaret fordele og ulemper ved at starte virksomhed.	55%	50%
Afklaret økonomiske forudsætninger for at starte virksomhed.	39%	47%
Afklaret personlige styrker og begrænsninger knyttet til opstart af virksomhed.	35%	44%
Afklaret mål og ambitioner i forbindelse med opstart af virksomhed.	45%	52%
Bidraget til at afdække ikke-erkendte udfordringer og muligheder.	55%	56%
Givet adgang til information om etablering af egen virksomhed.	45%	46%
Bidraget med viden om og kontakt til relevante ressourcepersoner.	61%	53%

Note: Frederikshavn Kommune, N=31. Sammenligningskommuner, N=376

Førstarternes tilfredshed med vejledningen

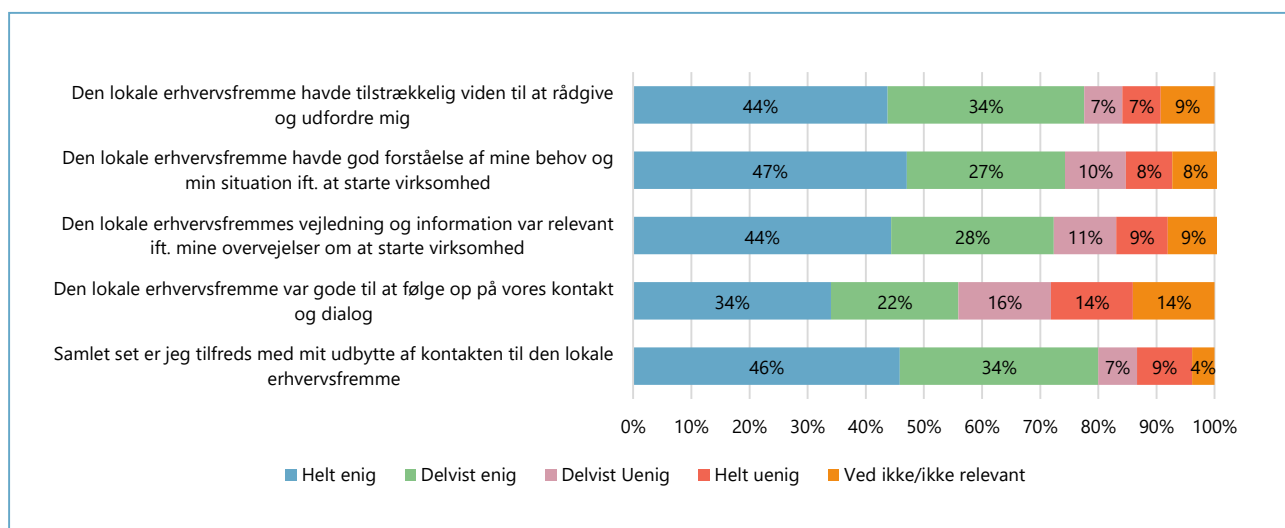
■ Figuren viser førstarternes holdninger til en række udsagn om tilfredsheden med vejledningen i den lokale erhvervsfremme.

Note: Frederikshavn Kommune, N=31.

Førstarternes tilfredshed med vejledningen i sammenligningskommunerne

■ Figuren viser førstarternes holdning til en række udsagn om tilfredsheden med vejledningen i den lokale erhvervsfremme i sammenligningskommunerne.

Note: Sammenligningskommuner, N=376.

Bilag

A: Datagrundlag

Bilag A: Datagrundlag

Rapporten baserer sig på fire datakilder: (1) brugerlister fra den lokale erhvervsfremmeoperatør, (2) en spørgeskemaundersøgelse blandt brugerne af lokal erhvervsfremme, (3) data om brugen af anden erhvervsfremme, og (4) registerdata fra Danmarks Statistik til den nationale effektmåling af lokal erhvervsfremme.

Spørgeskemaundersøgelse: Analysen er baseret på forskellige spørgeskemaer udsendt til førstartere, iværksættere og etablerede virksomheder, der har gjort brug af den lokale erhvervsfremme i 2015-2017 (to første kvartaler i 2017).

Tabellen neden for giver et overblik over spørgeskemaundersøgelsen med hensyn til udsendte spørgeskemaer, samlet population, antal gennemførte besvarelser og svarprocenter for de forskellige typer af brugere.

Tabellen omfatter besvaret spørgeskemaet tallene for Frederikshavn Kommune. I alt har 1.576 førstartere, iværksættere og SMV'er på landsplan (blandt de 15 kommuner, der har deltaget i undersøgelsen).

I Frederikshavn Kommune er svarprocenten 25 pct. for førstartere, 36 pct. for iværksættere og 40 pct. for etablerede SMV'er. Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført af IRIS Group i perioden december 2017-januar 2018.

Resultaterne er i rapporten holdt op mod resultaterne i andre kommuner. I beregningen af resultaterne for sammenligningskommunerne vægter alle kommuner lige højt. Sammenligningskommunerne består af førstartere, iværksættere og etablerede

virksomheder i Aalborg, Aarhus, Fredensborg, Frederikshavn, Guldborgsund, Holbæk, Holstebro, Lejre, Lolland, Norddjurs, Næstved, Odsherred, Randers, Rudersdal og Syddjurs Kommuner.

Brug af anden erhvervsfremme: Analysen af regional og national erhvervsfremme er baseret på brugeroplysninger fra Væksthusstatistikken, InnovationDanmark databasen, Markedsmodningsfondens brugerdatabase, statistik over deltagelse i strukturfondsprojekter og Eksportrådets kunde-database.

Resultaterne for brugen af anden erhvervsfremme er fremkommet ved at matche CVR-numre fra den lokale erhvervsfremme med det indhentede data om brug af national og regional erhvervsfremme. Analysen af andel brugere, der efter brugen af lokale erhvervsfremmeydelser har benyttet regionale og nationale erhvervsfremmetilbud er lavet med udgangspunkt i, at brugen af anden erhvervsfremme ikke kan forekomme før brugen af den lokale erhvervsfremme, og at en virksomhed kun kan tælles en gang, selvom der kan forekomme flere match på tværs af de forskellige erhvervsfremmetilbud i årene efter brugen af lokal erhvervsfremme.

National effektmåling: Den nationale effektmåling er dels baseret på 46 kommuners indmeldte CVR-numre på iværksættere og etablerede virksomheder, der har benyttet generel erhvervsfremme i perioden 2012-2014, dels registerdata fra Danmarks Statistik for perioden 2011-2015. For en nærmere beskrivelse af resultater, datagrundlag og metode henvises til www.kl.dk.

	Førstartere	Iværksættere	SMV'er	I alt
Udsendte spørgeskemaer	150	100	139	389
Frafaldne respondenter	4	2	0	6
Samlet respondentpopulation	146	98	139	383
Gennemførte spørgeskemaer	36	35	55	126
Svarprocent	25%	36%	40%	33%

IRIS GROUP

JORKS PASSAGE | JORCKS PASSAGE, OPGANG 1B, 4. SAL | DK-1162 KØBENHAVN K
KONTAKT@IRISGROUP | WWW.IRISGROUP.DK